

Drie wettelijke maatregelen en de invloed op de maatschappelijke participatie van mensen met een licht verstandelijke beperking

Drs. N. Riemersma
Dr. G.J. Dijkstra

Wetenschaps*winkels*

TGO

**Toegepast
Gezondheids
Onderzoek**

In opdracht van Stichting Sinnige Fonds

Samenvatting

In dit onderzoek is bestudeerd wat, volgens een aantal sleutelfiguren uit het werkveld, de invloed van drie wettelijke maatregelen is op de maatschappelijke participatie van mensen met een licht verstandelijke handicap (lvb). Het betreft (1) de Wet Werken Naar Vermogen (WWNV), (2) de overheveling van de AWBZ naar de WMO en (3) de veranderingen in de Zorgzwaartepakketen (ZZP)¹. De volgende vraagstelling staat in dit onderzoek centraal:

Wat zijn, volgens een aantal sleutelfiguren, door de aankomende en genomen maatregelen door de overheid de kansen en bedreigingen ten aanzien van de maatschappelijke participatie van mensen met een licht verstandelijke beperking?

Voor de beantwoording van de vraagstelling zijn aan de hand van interviews met sleutelfiguren uit het veld (n=17) en een focusgroep (n=7) gegevens verzameld. In het rapport zijn de meningen van de sleutelfiguren samengevat.

Maatschappelijke participatie

Onder maatschappelijke participatie wordt meedoen in de maatschappij verstaan. Dit meedoen betreft alle facetten van het leven. Voor mensen met een lvb is de definitie van maatschappelijke participatie niet anders. Wel voegen de sleutelfiguren toe dat voor mensen met een lvb moet gelden, 'uitgaan van de mogelijkheden en rekening houden met de beperkingen' oftewel 'gewoon waar het kan en bijzonder waar het moet'.

Op de vraag hoe het tot nu toe gaat met de maatschappelijke participatie van mensen met een lvb wordt niet positief gereageerd. Het komt erop neer dat deze nog (zeer) te wensen overlaat.

Om maatschappelijke participatie van mensen met een lvb op gang te laten komen en te laten slagen worden meerdere voorwaarden genoemd. De belangrijkste is dat de maatschappij klaar moet zijn voor deze participatie. Zowel in de interviews als tijdens de focusgroep komt naar voren dat dit (nog) niet het geval is. Steun, begeleiding, informele zorg en mogelijkheden worden daarnaast ook als voorwaarden voor het slagen van maatschappelijke participatie van mensen met een lvb gesteld. Als belemmeringen voor participatie van mensen met een lvb worden de beperking op zich en het ontbreken van financiële middelen (budgetten) aangegeven. Voor het laten slagen van de maatschappelijke participatie moeten de voorwaarden worden gerealiseerd en de belemmeringen worden aangepakt.

Drie maatregelen

De aangekondigde veranderingen hebben volgens de sleutelfiguren zeker invloed op de maatschappelijke participatie van mensen met een lvb. Door de maatregelen komen de mensen met een lvb als het ware in de maatschappij te staan. Zowel op het gebied van werk, zorg, begeleiding als

¹ In dit onderzoek wordt uitgegaan van de situatie voor de val van het kabinet Rutte (april 2012). Op het moment van de start van het onderzoek is de invulling van de bezuinigingen na het lenteakkoord nog niet vastgesteld. Gaande het onderzoek blijkt dat de te onderzoeken maatregelen WWNV en de overheveling van AWBZ zorg naar WMO (gemeente) controversieel verklaard zijn. Er is voor gekozen door te gaan met het onderzoek, omdat door het veld wordt aangegeven dat verwacht wordt dat deze maatregelen te zijner tijd wel of in een bepaalde vorm worden ingevoerd.

wonen. De sleutelfiguren zijn niet unaniem in hun oordeel over of de maatregelen als kans of als bedreiging moeten worden gezien. Indien de maatregelen als kans wordt gezien dan heeft de maatregel een positief effect op de maatschappelijke participatie, indien maatregelen als een bedreiging worden gezien zullen deze een negatief effect hebben.